

Capitolul I

Sofia. O zi ca oricare alta

În living mirosea vag a tutun fin și iarnă. De pe perete, dintr-un ceas vechi, o fată și un băiat o priveau sfios, ținându-se de mână. Sofia era singură, doar ea, ceasul de perete, mobila veche care păstra amintirea unor oameni care trăiseră demult și fantomele lor care o bântuiau adesea.

După miezul nopții, auzise ușa de la intrare deschizându-se, iar ceva mai târziu o bufnitură și se gândise că poate spiritul mamei lui Tudor se întorsese să verifice dacă acesta mănâncă destul. Nu era spiritul mamei lui Tudor, ci chiar Tudor, care își schimba costumul încheiat anapoda cu o pijama îngrozitoare pe care dormeau niște elefanți verzi.

Credeam că dormi, spusese Tudor vesel. Sofia îl privise lung. Dintr-odată, tot ce trăiseră împreună ultimii ani, toată iubirea, tot ce împărtășiseră i se păruse doar un joc de copii care se plictisiseră între timp să-l tot joace. Nimic real. Era târziu și ea era obosită, și poate asta era motivul pentru care simțea că nimic nu mai era cum fusese.

Te așteptam. Știi, Tudor... Stăteam aici, privind cerul asta mohorât, și mă întrebam unde se duc sentimentele când dispar din inimile oamenilor.

Tudor își strâmbase buzele într-o încercare de a părea trist, ceea ce nu-i ieșea niciodată, pentru că el nu era trist niciodată.

Ce s-a schimbat?

Nimic. Nimic nu s-a schimbat, draga mea, spusese Tudor. O sărutase, mirosea a alcool și tutun, ceea ce de obicei îi plăcea, dar gustul buzelor lui o îngrețoșase de data asta.

Este târziu, Tudor, și miroși ca o drogherie care tocmai a făcut amor cu o distilerie. Ești un mare bețiv și la fel de infantil ca atunci când te-am cunoscut. Tudor chicotise amuzat, iar în momentul următor adormise ca un copil mare, cu picioarele îndoite și pumnii strânși. Admirase, așa cum nu se mai întâmplase de mult, pentru că era atât de obișnuită cu prezența lui, încât uitase să îl privească cu adevărat, chipul masculin, îndulcit oarecum de somn, nasul drept și linia puternică a maxilarului și i se făcuse din nou dor de el, așa cum obișnuia să-i fie cândva.

Prin fereastra larg deschisă, totul părea ireal. Copacii din curtea bisericii de peste drum își întindeau crengile golașe spre cerul îmbrăcat într-o haină alburie de vată de zahăr ca într-o rugăciune, iar dintr-un ceas vechi de perete o priveau o fată și un băiat, ținându-se de mână.

Sofia se trezise cu greu după câteva ore de somn și se pregătise de plecare în liniște.

La birou, toți se prefăceau că lucrează, chiar și colega planturoasă, cu părul ars de atâta vopsit, care-și căuta pe internet iubiți noi care să o ia de nevastă și să îi plătească facturile. Toată lumea părea inertă, nepăsătoare, doar Sandu gesticula larg în timp ce vorbea la telefon. Nu auzea ce spunea, dar își închipuise că era vorba de prețul vinului la piață. Sigur că lui Sandu îi plăceau viața bună, mâncarea în exces, așa cum stătea mărturie burta acoperită de puloverul gri cu romburi de sub care se ițea o cămașă albă cu gulerul îndoit, ros de atâta purtat, și vinul bun, cum păreau să recunoască obrajii lăsați, străbătuți de capilare de sânge sparte. Sofia ura mirosul lui, de vechi, de spălat rar, de alcool impregnat în piele, în umori, în ficatul obosit să lucreze neîncetat, și de transpirație cu iz de mâncare grea făcută la oală.

Totuși, Sandu era unul dintre colegii aparent prietenoși, deși ea citise doar un soi de admirație în ochii lui, o admirație pentru o femeie frumoasă pe care nu putea să o posede, pentru că nu era de nasul lui. Își și imagina cum ar fi stat cu câțiva prieteni la un pahar de vin de țară, turnat din niște sticle mari din plastic, și ar fi povestit cât de fericită o făcuse și cât de tare îi strigase numele, cum se agățase de gâtul lui, implorându-l să rămână, să revină. În general, avea o atitudine cordială față de toată lumea și devenea slugarnic în prezența șefilor, observase Sofia, umil, cu umerii încovoiați și aproape sfios, repetând la nesfârșit da, șefu, sigur, șefu, cum spuneți, șefu, dar, când nu îl observa nimeni, adică nimeni important din punctul lui de vedere, devenea obraznic și vocal. Îi plăceau femeile și, fără un motiv aparent, și ele îl plăceau. Chiar auzise o istorie care i se păruse bizară despre Sandu și o colegă care plecase între timp, și care făcuse o pasiune pentru el. Își închipuise că tristețea sau singurătatea o determinaseră să îl accepte, sau nevoia unei atingeri masculine, oricât de nepotrivită ar fi fost mâna care ar fi atins-o.

Colega era mult mai tânără decât Sandu, o ingineră care calcula într-un program costuri de producție. O femeie deșteaptă, crezuse Sofia, în timp ce el era un tip mediocru, lipsit de orice aspirație, nesupus evoluției personale, dar, din motive necunoscute, extrem de încântat de propria persoană.

Povestea, până la sfârșit, crease adevărați monștri, pentru că fiecare membru al micului colectiv simțise nevoia să-și expună punctul de vedere, încredințat că al lui e cel corect, criticând-o la nesfârșit pe femeie și absolvindu-l pe Sandu de orice vină, deși toți știau că Sandu nu era la prima abatere, așa cum singur se lăuda.

După discuții pline de efervescentă religioasă, concluzia finală fusese că femeia era o păcătoasă care își bătuse joc de instituția sacră a familiei și avea să ardă în focul iadului. La început, Sofia refuzase să participe la toate discuțiile acelea fără rost, dar nu avusese cum să nu observe că se transformaseră cu toții în

judcători absoluți uitând de propriile povești de viață și de iubirile ratate.

Ipocrizia și discursurile sforăitoare privind moralitatea i se păruseră inacceptabile, așa că încercase timid să o apere pe femeie, ceea ce păruse de neiertat în ochii colegelor, care o ignorau de atunci. Înțelegea nevoia oamenilor de a se simți mai buni decât alții confirmându-și astfel propria valoare, dar cu toate acestea intervenise, ceea ce dusesse inevitabil la degradarea relațiilor și așa subrede, iar de atunci devenise o paria pentru colege. În schimb, bărbații o apreciau pentru că le satisfăcea simțul estetic, și că aveau ocazia să o folosească pe post de stimulent al unor nopți care altfel ar fi fost lipsite de dorință, un stimulent viu, gratuit, incapabil să se apere.

Spre prânz, biroul se golise rapid, iar Sofia, rămasă singură, plecase la bucătărie să-și facă o cafea.

Pornise cafetiera, pusese ceașca sub țeava subțire, metalică, și așteptase câteva minute să curgă lichidul aromat în ceașcă.

Săru' mâna, domniță!

Bună, Sandu! Credeam că nu mai e nimeni la birou. Vrei o cafea? îl întrebase Sofia amabilă.

Sandu dăduse din mână: nu voia. Ștersese câteva picături de sudoare de pe frunte cu o batistă împăturită frumos, pe care o scosese din buzunarul pantalonilor călcați cu dungă, și se așezase pe unul dintre scaune.

Ne-a invitat șefu' la masă de ziua lui. Am venit să iau ceva și mă duc înapoi să-l iau. Tu de ce nu ai venit?

Am avut ceva de lucru, nu am putut sa vin, inventase Sofia senină.

Sandu o privise neîncrezător. Știa prea bine că Sofia nu avea prea multe de făcut, fiind, de altfel, subiectul de bârfă preferat al tuturor, știa el foarte bine, iar mulți îi spuneau chiar lui cât de nemulțumiți erau de Sofia. Dar nu era treaba lui, așa că păstrase tăcerea. Știa prea bine că dacă vrei să-ți fie bine trebuie să vorbești doar întrebat.

O vreme tăcuseră amândoi, fiecare cu gândurile lui. Își luase și el un pahar cu apă de la chiuvetă, pe care o băuse cu un mic plescăit al buzelor vineții.

Știi că am divorțat? o întrebase din senin.

Nu știam, nu mi-ai spus.

Da, nevasta a divorțat. Nu părea afectat de ceea ce i se întâmplase, ci, mai degrabă, uimit de întâmplare. Asta crezuse Sofia că vede pe chipul lui și în ochii mici în care puteai citi un soi de șmecherie a omului simplu, obișnuit cu supraviețuirea în orice condiții.

Toată ziua mă întreba unde mă duc. Mă săturasem și eu.

Dar ea a divorțat totuși...

Cică nu o iubesc, și că am amante. Zice că vrea să moară divorțată, s-o cheme ca pe mă-sa pe cruce.

Dar tu o iubeai?

Gătește bine, are grijă de copii și de casă, eu muncesc, nu am timp de prostii de-astea.

Sandu ridicase din umeri. Nu avea niciun răspuns, sau nu putea să exprime ceea ce simțea, și, apoi, ce îl interesa pe el povestea asta cu iubirea? Sofia o văzuse o singură dată pe soția lui Sandu, o femeie trupeșă, cu umerii înguști, cu un corp care se lărgea mult sub buric, pe sub rochia din tricot ieftin care se aduna între picioare atunci când se așeza. Prin dresurile răspurtate de culoarea piciorului, agățate ici-colo, lucioase, care păreau să-i alunece tot timpul de pe corp, se zăreau vase de sânge sparte, vineții. „Mă dor picioarele”, spusese, „am probleme cu circulația sângelui și cu inima”, se văitase împărtășindu-i secrete ca unei vechi prietene. Sofiei îi plăcuse zâmbetul ei cald, lipit de chipul odinioară frumos, care-i îngusta ochii mari, căprui. Era o femeie simplă, dar ei i se păruse că este drăguță, oricum mult mai agreabilă și atrăgătoare decât Sandu.

Și cum te descurci cu gospodăria? Cred că ți-e greu.

Firește că nu o interesa, întrebase doar de dragul conversației și pentru că, în general, fiecare om are ceva bun care merită apreciat, deși în cazul lui Sandu pur și simplu nu era sigură de asta. Sinceritatea cu care recunoscuse că femeia aceea nu însemna mare lucru pentru el, brutalitatea cu care se exprimase, indiferența o atinseseră undeva în interior. Se întristase, așa cum se întâmpla tot mai adesea în ultimul timp. Nu era doar Sandu și povestea lui despre nepăsare, erau și dosarele de pe birou, rutina, dorul de Tudor, absențele lui Tudor, diminețile prea lungi și fără sens, toate astea și multe altele. Sandu continuase:

Păi stăm în aceeași casă. Mă spală, calcă, gătește. Îi dau bani, îi plătesc. Unde să se ducă?

E bine dacă ați reușit să ajungeți la un consens, e foarte frumos. Mă bucur. Nu i se părea așa grozav consensul la care ajunseseră cei doi, dar nu era treaba ei să judece.

Pe tine te-aș duce undeva.

Sandu, suntem colegi. Nu se poate să ieșim împreună.

De ce să nu ieșim?! Păi, nu trebuie să ieșim, putem să stăm înăuntru, rânjise Sandu.

Fața stracojie a lui Sandu i se păruse chiar mai stracojie Sofiei, care, uimită, nu reușise să-și dezlipească privirea de pe cele câteva picături de sudoare care-și căutau cu greu calea spre podea, atrase fiind de gravitație. Era urât, iar ei i se păruse că seamănă cu un câine căruia îi curg balele, în timp ce așteaptă ca stăpânii să se depărteze de halca de carne tocmai friptă. Dar ea nu era friptura nimănui și nu avea să fie metresa lui Sandu.

Ești drăguț, dar nu se poate, zâmbise Sofia, așezând ceașca albă în chiuvetă cu grijă, ca și cum ar fi fost un obiect prețios, și nu o ceașcă albă, ieftină.

Un moment mai târziu simțise mâna lui groasă, cu degete butucănoase și unghii încovoiate, peste picioarele ei, încercând să-i ridice fusta din stofă groasă, apoi cum o cuprinsese peste talie,

strivind-o de mobila din lemn de proastă calitate. Simțea lemnul în oasele șoldurilor și o durere surdă care, laolaltă cu mirosul trupului lui și respirația precipitată peste ceafă, îi făcuse greață. Fusta se îndoise peste dresul mat, negru, și se ridicase, iar cealaltă mână se oprise chiar deasupra buricului, prinsă în fustă. Încercase să se smulgă din strânsoare, dar el era mult mai puternic decât ea, iar ea era obosită.

Dă-mi drumul, repetase sufocându-se, uimită de propria voce, un scâncet ciudat care-i ieșea cu greu printre buze. Un telefon sunase chiar lângă ea, apoi Sandu o eliberase și se rostogolise spre ieșire. Sofia se așezase pe scaunul mic, tapițat cu piele sintetică, albă, amețită de adrenalina ce-i pulsa prin vene, cu pumnii strânși în poala fusteii. După o vreme, auzise vocile colegilor care se întorseseră prin birouri, și se ridicase și ea. Își aranjase fusta, bluza neagră din lână, își potrivise dresul, și plecase spre birou. Încercase să se poarte ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic, dar totul părea să se piardă într-un soi de ceață care îi alunga amintirile și bunăvoința pe care o încercase ceva mai devreme. Privise în jur la toți acei oameni, pe care de obicei îi tolera din obișnuința de a fi tolerantă. Imaginile lor se amestecau, se suprapuneau, și fiecare devenise o prelugire a lui Sandu, fiecare avea chipul lui Sandu. Privise spre biroul lui Paul. Paul lipsea. După un timp, se ridicase și, cu gesturi lente, nesigure, îmbrăcase hăinuța scurtă din lână albă, și ieșise în gerul după-amiezii. Cerul era acoperit, aproape, dar nu ninge, observase trăgând din rășputeri în plămâni aerul rece, vindecător. Încet, greața trecuse, lăsând-o sleită pe o margine de bancă. Aerul devenise vâscos și tulbure, neprietenos. Cerul părea că aluneca spre ea, strivind-o. După o vreme, se urcase în mașină, făcând gesturile pe care le știa atât de bine, gesturi de fiecare zi, de om normal, care trăiește o viață ca a tuturor. Rămăsese pentru câteva clipe aplecată peste volanul bej, aproape ca într-o îmbrățișare, așa cum faci cu ceva ce

îți este foarte familiar sau chiar drag. Nu era vorba despre mașina în sine, pentru că hotărâse cu mult timp înainte că nu se va atașa niciodată de obiecte, ci mai mult de slăbiciunea, pe care o simțea în tot corpul, amplificată de sentimentul acut de pierdere, iar gestul acela simplu, de abandon, îi făcea bine. Era singură printre sute de alți oameni care treceau pe lângă ea fără să o privească, reci, indiferenți la prezența altor ființe umane, un exilat pe o insulă pustie, un Robinson Crusoe modern printre mii de alți semeni la fel de pierduți ca și ea. Privise cadranul ceasului de la mână, un ceas mare, bărbătesc, și văzuse că e devreme, deși ei i se păruse că timpul se dilatase, că ziua trecuse mult mai repede decât alte zile, că uneori, ca în ziua aceea, timpul zboară. Pornise motorul doar pentru că o mai făcuse de mii de ori înainte, iar asta era ceva obișnuit. Îi făcuse bine sunetul cadențat, familiar, și mirosul de piele amestecat cu cel de gaze arse. Era copleșită, asta era adevărul, tocmai ea, care avea răspuns la toate și știa întotdeauna ce avea de făcut. Rămăsese acolo încă un timp, închipuindu-și că de fapt nu se întâmplase nimic și că viața ei nu se schimbase. Se uitase la ceasul de pe bordul mașinii, apoi șofase mult timp, prinsă pe străzi largi, între alte mașini, printre alte destine și alte întâmplări zilnice. Ajunsese târziu acasă, după ce parcursese pe jos strada slab luminată, pentru că iarna acoperise orașul, ninsese mult, urcase cele câteva trepte până la intrarea în blocul vechi, ale cărui uși se deschideau cu un icnet greu, urcase treptele până la etajul 1, deschisese ușa neobișnuit de mare, grea, și intrase în living. În casă era liniște și întuneric, doar o veioză mică, aprinsă lângă biroul lui Tudor, lumina slab, uitată pentru că probabil plecase în grabă. O liniștise mediul acela familiar, canapeaua albă, peste care Tudor așezase o pătură groasă din lână, fotoliile largi din piele, măsuța cu tăblie din sticlă, pe care el uitase un pahar delicat cu picior înalt, lângă o fructieră din cristal și argint vechi, televizorul mare agățat pe perete. Toate lucrurile acelea, pe care le știa atât de bine, cizmele

lungi, pe care le schimbase cu papucii albi din blană sintetică imediat ce intrase, ca să nu lase urme pe parchet, mobila de bucătărie, pe care nu o suferea, toate însemnau adevărata ei viață, în care Sandu sau oricare altul ca el nu aveau ce să caute.

Sofia adormise spre dimineață, un somn greu, cu așternuturile mototolite sub ea, și se trezise târziu, cu cămașa umedă lipită de corp, înspăimântată de un vis pe care îl avusese și înainte, și care se repeta când ceva mergea prost în viața ei. Își petrecuse dimineața printre mobile care parcă special îi stăteau în cale, haine aruncate aiurea și amintirile zilei trecute, prizonieră a propriei stări emoționale. Găsise periuța de dinți aruncată în cutia cu farduri, în ciuda faptului că era atât de ordonată de obicei. Își privise chipul în oglinda care îi reflecta necruțător imaginea, și, deși i se păruse că este încă drăguță, observase că nopțile de nesomn lăsau urme în colțurile gurii și în opacitatea ochilor, în care se țeseau vinișoare subțiri de sânge. Transformase rățușca cea urâtă în lebădă, cu mult efort și cu ajutorul cremelor scumpe și al produselor de machiaj la fel de scumpe. Era o zi ca oricare alta, își spusese iar și iar, încercând să uite întâmplările zilei trecute.

Câteva ore mai târziu, sub presiunea emoțiilor, hotărâse că singurul lucru rezonabil era să demisioneze, așa că scrisese pe o bucată de hârtie ceva ce semăna cu o demisie. Șofase încet, preocupată de lucrurile pe care le simțea, nesigură dintr-odată că decizia ei era una bună, îngrijorată de reacția lui Tudor. Piața Victoriei era plină de oameni care scandau ceva, așa că deschisese geamul și dăduse volumul radioului la minim. Era vorba despre apărarea unor drepturi, iar ea rezonase cu asta, pentru că și ea avea drepturi, și drepturile ei fuseseră încălcate. Poate în altă zi nu ar fi făcut nici măcar atât, ar fi ocolit, și-ar fi spus că toate astea nu fac parte din viața ei, că fiecare își duce luptele personale care nu au nimic de-a face cu luptele ei, dar de data asta se simțise ca făcând

parte dintre cei nemulțumiți și, printr-un transfer, simțise energia lor în sângele ei. Acum nu mai conta ce aveau să zică Tudor sau Paul, era importantă doar nevoia ei să fie liberă, să se elibereze. După o vreme, ajunsese la firmă, apropiase cardul de acces, urcase cele câteva trepte, apropiase iarăși cardul de acces de un cititor, care le monitoriza escapadele afară la ore nepotrivite, și intrase în biroul lui Paul. Surprins, el îi indicase un scaun din fața biroului, pe care Sofia îl refuzase cu un gest scurt al mâinii, dar el insistase și, ca o ultimă formă de politețe, ea acceptase.

Chiar de azi vrei să pleci?

Sofia simțise în abdomen duritatea lui, pentru că era nouă, iar ea era mai vulnerabilă ca niciodată, și privirea de sub genele rare, scrutătoare, rece, fără simpatia pe care, de obicei, i-o oferea.

Chiar de azi, confirmase Sofia.

Dar de ce vrei să pleci? Ce s-a întâmplat?

Trebuie să plec, repetase intimidată, sub privirea sfredelitoare a bărbatului trecut de cincizeci de ani.

Avem nevoie de tine, e foarte greu să găsec pe altcineva, dar dacă nu mai poți... comentase Paul.

Mai stai câteva zile, cât ține preavizul, insistase, privind-o în ochi. Tudor știe?

Nu pot să mai stau, chiar am nevoie de zilele acestea libere. Plecarea devenise singura rațiune pentru moment, nevoia de a păstra distanța de oamenii care o detestau, poate pe bună dreptate, și pe care-i detesta, la rândul ei, considerând că ea ar fi privilegiată, invidioși din cauza asta. Știa foarte clar că, indiferent ce ar fi făcut, oricât de mult s-ar fi străduit, lucrurile ar fi stat la fel, oamenii ar fi judecat-o fără milă, așa că, de vreme ce nu putea renunța la felul ei de a fi, trebuia să renunțe la a fi o parte din ei.

Oarecum îl aprecia pe Paul, fiindcă o apărase de fiecare dată, chiar atunci când nu avea dreptate, adică aproape de fiecare dată, chiar când susținuse lucruri absurde doar ca să-i contrazică pe

ceilalți. Cu unii colegi se certase, pe alții îi ignorase, dar era sigură că nu există nici măcar un singur om în toată firma care să îi regrete plecarea. El semnase după câteva minute care i se păruseră o veșnicie Sofiei.

O fac, pentru tine, deși nu înțeleg ce se întâmplă. Credeam că te simți bine la noi.

Mulțumesc, Paul!

Dacă vrei să te întorci, e ok, trebuie doar să-mi spui, îi strigase chiar înainte să iasă din birou. O să-l sun pe Tudor. Nu s-ar fi întors din drum pentru atâta lucru, dar se simțea fericită, pentru că tocmai își recâștigase libertatea, și recunoscătoare, pentru că o primise atât de ușor. Mulțumise încă o dată, dând ușor din cap, și ieșise cu un zâmbet triumfător pe chip. Nimeni nu putea să o mai atingă acum, și nimic, era viața ei, și ea decidea ce se întâmplă cu ea. După ce își adunase cele câteva lucruri personale, trecuse printre birourile aliniat frumos, într-o ordine pe care o ura, iar pe scări, înainte să iasă, pe lângă Sandu. Nu îi răspunsese, deși el încercase să îi spună câteva vorbe de scuză, care sunaseră grotesc în conștiința ei. Stătea acolo, umil, cu umerii aplecați în față și rânjetul lipit de buzele subțiri, vineții, mișcându-se haotic, ca și cum ar fi vorbit într-o limbă pe care ea nu o știa, dar Sofia îi ocolise privirea.

Hai, nu te supăra, domniță! Ce am făcut rău? Nu e rău să-ți placă cineva. Vorbele lui o urmăriseră afară, în gerul după-amiezii târzii, pe strada aglomerată. Îi făcuse bine acel du-te-vino, care însemna viață, acțiune, drumuri, dorințe noi.

Următoarele săptămâni, Sofia încercase din greu să-și reașeze existența pe vechea matcă. Voia din răspuțeri ca totul să fie așa cum fusese. Se luptase din greu să uite, iar lupta o obosise. Refuzase să-i dea explicații lui Tudor, adică să-i spună adevărul, invocând ca scuză pentru acțiunea ei necugetată, cum etichetase Tudor